

Unjárga/Nesseby

-Mearrasámi gielda /-En sjøsamisk kommune

Giellddaságat/Kommunenyt

Suoidnemánnu

2014

Juli

Doaimmaheaddji/redaktør: *Bent Johansen*. Bardin ja govat/Layout og foto: *Bent Johansen*.

Giellabargit/språkmedarbeidere: *Signe Iversen, Signe E. Store*.

Govva/foto: *Bent Johansen*

Ođđa mánáidgárdevistti fasáda

Fasade på nytt barnehagebygg

Huksenbarggut Unjárgga giellddas

Unjárgga giellddas leat dál ollu huksenbarggut; nugo ođđa mánáidgárdde ossodagat ja ođđa kontuvrrat, ja lea maid ráhkadeamen vázzin- ja sykkelgeainnu. Ollu mánáidbearrašat leat maid gávnahan ahte sii háliidit hukset deike dálu ja ásuiduvvat čába, mánáid- ja bearašustitlaš Unjárgga gildii.

Stor byggeaktivitet i Nesseby kommune

Det bygges som aldri før i Nesseby. Det bygges barnehage, gangsti og kontorer. Dessuten har flere barnefamilier funnet ut at de vil bygge og bo i vår vakre og familievennlige kommune.

Mii sávvat buohkaide buori geasi!
Vi ønsker alle en god sommer!

Geassedearvvuodát Sommerhilsen

Ođđa geassi lea boahtimin ja mii leat buohkat vásihan dássáži ahte dálki gal ii leat seammá go diimmá. Vaikko dálki ii leat liekkas, de oainnán ahte Unjárgalaččat leat nu go dábálaččat dán giđa maid oasálastán čorgenáksuvnnain ja iešguhtege lášmmohallan doaimmain.

Dal lea bajásšaddanguovddáža huksenceahkki 3 álggahuvvon ja dás oažžu gal dadjat ahte dat lea buorre hástalus go dál jo lea bajásšaddanguovddážis unnán sadji gieldda mánáide ja nuoraide. Juovlamánu 2013 lei muhtun olahus Unjárgga gildii, dalle ásaiduvve vuosttás báhtareaddjit min gildii. Njeallje nissona mánáideasetguin leat dál bajásšaddanguovddážis jo olles fártta oahppamin dárogiela, ja sii lohket loaktimin áiggi bures min gielddas. Doaivvun dii háliidehpet oahpásnuvvat singuin.

Munnje persovnnalaččat lei stuorra vásáhus oasálastit Vuodđolága ávvudeamis olles riika sátnejodiheddiiguin ovttas. Erenoamáš vásáhus lei diedusge šloahhta galledit.

Eará erenoamáš vásáhus maid muittašan iluin lei Agnete Johnsenas oasálastima Stjerne-kamp gilvvuin. Lei hávski finálas leat geahččin ovttas su lagamuš bearrašiin. Lea ále somá go min gielda bures beaggá. Buorre rekláma min gildii lea maid go iešguhtege lihtut ja searvvit ángirit čalmmustahttet doaimmaideaset mediaid bokte.

Unjárgga gielda lea dál oastimin visttetomttaid Vuonnabađas, ja dál čájehuvvo ahte ođđa ásodatguvlui lea vejolaš álgit hukset visttiid giđa 2015 rájes. Vázzin- ja sykkelastin geaidnu, maid sihkkarit lehpet oaidnán leat ráhkadeamen, galgá leat gárvvis dán čavčča. Unjárggas lea káija viiddidan bargu gárvvis ja ođđa krána lea maid dál hámmánis. Bargu mii dahkui Suovvejoga čáhcerusttegiin diibmá lea dássáži lihkestuvvan bures. Dál leat boren ođđa ráiggiid, ja čáhce-iskosat mat leat váldon leamašan buorit. Plána mielde galgá leat čáhcerusttet gárvvis čakčat 2015.

Knut Store

Da står en ny sommer foran oss, og de fleste av oss har vel konkludert med at den værmessig ikke kan toppe forrige sommer. Til tross for hustrige dager registrerer jeg at Nessebyværingene som vanlig har benyttet våren til ryddeaksjoner og igangsettning av ulike trimaktiviteter.

På oppvekstsenteret er byggetrinn 3 i startfasen, det må jo sies at det er en hyggelig utfordring når det allerede nå er for liten plass til kommunens barn og unge. Desember 2013 var en milepæl for Nesseby kommune, da bosatte de første flyktningene seg her. De 4 kvinnene og deres barn er i full gang med norskopplæring på oppvekstsenteret, og de gir uttrykk for å trives godt i kommunen vår. Håper dere tar sjansen på å bli kjent med dem.

For meg personlig var det en stor opplevelse å markere Grunnlovsjubileet sammen med ordførerne fra hele landet, med besøk på slottet som et selvfølgelig høydepunkt.

En annen hyggelig opplevelse jeg minnes med glede var Agnete Johnsens utrolige prestasjon i Stjerne-kamp, det var veldig trivelig å være tilstede på finalen sammen med hennes nærmeste familie. Det er alltid fint med hyggelig reklame for kommunen vår. Noe jeg forresten synes de ulike lag og foreningene er flinke til gjennom å synliggjøre sine aktiviteter i media.

Nesseby kommune er i ferd med å erverve hustomter i Varangerbotn, og det ser ut at det nye boligfeltet er byggeklart til våren 2015. Gang og sykkelveien, som dere sikkert har sett, jobbes det med for fullt og den skal være ferdig denne høsten. I Nesseby er utvidelsen av kaia ferdig og ny kran er på plass i havna. Arbeidet som ble utført i fjor med Bergeby vannverk har til nå vært vellykket. Det er også boret nye hull, og prøver som er tatt hittil ser lovende ut. Går alt etter planen skal det nye vannverket være klart til høsten 2015.

Loahpas háliidan giitit ráđđealbmá Stian Lindgård su buori barggu ovddas Unjárgga gielddas. Sátnejodiheaddjái leamašan dákkár čeahpes ráđdealmmái buorre ráđdeaddi. Giitu ovttasbargguin, Stian, ja sávan lihkku ođđa bargguin.

Sávan didjiide buohkaide buoir geasi!

Knut Store
Sátnejodiheaddji

Jeg avslutter med å takke rådmann Stian Lindgård for godt arbeid for Nesseby kommune. Det har vært fint for meg som ordfører å ha en så dreven rådmann å rådføre meg med. Takk for samarbeidet, Stian, og lykke til i din nye jobb.

Jeg ønsker hver og en av dere en riktig god sommer!

Knut Store
Ordfører

Ođđa buohccedivššárat Nyansatte Sykepleiere álgán

Unjárgga gildii leat dán jagi álgán golbma ođđa buohccedivššára: Rávdná Márjá Nilsdatter Gaup, Unjárga Britt Karen Solberg, Deatnu ja Anne-Brit Aslaksen, Deatnu.

Buohkat leat easkkaoahppan buohccedivššárat, muhto ovdal go válde buohccedivššároahppu, de leat sii bargan veahkkedivššárin ja ruoktoveahkkin ollu jagiid.

Buohccedivššáriin lea buorre bargat ja dearvvašvuodaguovddáš lea hui suohtasis bargosadji. –Ovddeš bargguid ektui mielddisbuktá buohccedivššárbargu mealgat uhcit hušša, dadjaba Britt Karen ja Anne-Brit.

Nesseby kommune har i løpet av året fått tre nye sykepleiere. Rávdná Márjá Nilsdatter Gaup fra Nesseby, Britt Karen Solberg fra Tana og Anne-Brit Aslaksen også fra Tana.

Alle er relativt nyutdannet som sykepleiere, men de har jobbet i andre omsorgsykker som hjelpepleier og hjemmehjelper i mange år før de utdannet seg.

De trives godt i sine nye sykepleierjobber og de synes det er hyggelig på arbeidsplassen i Nyborg. –Det er mye mindre stress i jobben som sykepleier i forhold til våre tidligere yrker, synes Britt Karen og Anne-Brit.

Anne-Brit, Britt Karen ja Rávdná Márjá Nilsdatter Gaup

Ráddealbmá siidu

De bodii áigi giitit iežan ovddas ráddealbmán Unjárgga gielddas. Mun lean bargan 12 jagi ráddealbmán dáppe ja dovddan veahá ahkitvuoda go dál áiggun heaitit. Unjárgga gielddas lea erenoamáš buorre ássat ja bargat. Mun šaddan áibbašit buriid bargoguimmiid ja buorre ja eahpeformálalaš bargobirrasa gos maid humor ja leaikkastallan lea dehálaš. Go olbmós lea somá barggus ja bargu lea gelddolaš, de dát dahká ahte bargu maid manná álkibut.

Ráddealbmá virgi lea muhtun daid gelddolaččamus jodiheaddji virggiin mat leat. Dat lea maid muhtumin hástaleaddji bargu. Buorre oktavuoha gieldda politihkkáriidda lea hirbmat dehálaš, ja erenoamáš dehálaš lea ahte ráddealmmái ja sátnejodiheaddji bargaba bures ovtas. Sátnejodiheaddjis ja ráddealbmás leat goabbatgielagan rollat ja ovddasvástádusat. Sátnejodiheaddji lea politihkalaš jodiheaddji ja ráddealmmái lea fas buot gieldda bargiid bajimus jodiheaddji. Ráddealbmás lea hálldahuslaš ovddasvástádus buot mii dáhpuhuvvá ja erenoamážit das mii ii dáhpuhuvva gielddas.

Mun giitán erenoamážit čeahpes ja konstruktiivalaš bargiid, geat maid dustet dadjat vuostá jus lea dárbu. Ovtas dahkabehtet Unjárgga gieldda gielddan gos lea buorre bargat ja ássat. Dii birgehallabehtet stuorát ja smávít váttisvuodaid čađa liekkusvuodain ja fágalaš čehppodagain.

Mun lean maid ilus go lean beassan leat mielde dahkat Unjárgga buresbirgejeaddji gielddan. Dáppe leat leamašan stuorra nuppastusat dan rájes go mun álgin deike bargui 2002. Gieldda politihkalaš ja hálldatlaš dásis lea ollu nuppastuvvan, eanet resursat leat vuoruhuvvon erenoamáš bargguide maid galgat čaavdit.

Rådmannens side

Da er tiden kommet for å takke for meg etter 12 år som rådmann i Nesseby kommune. Det er litt vemodig å ta farvel. Nesseby kommune er en fantastisk kommune å bo og arbeide i. Jeg kommer til å savne gode kollegaer og et godt og uformelt arbeidsmiljø, hvor humor og spøk er et viktig element. Når man har det gøy og jobben er spennende på jobb så går arbeidet lett.

Stian Lindgård

Rådmannsjobben er en av de mest spennende lederstillinger man kan ha. Det er også en krevende jobb til tider. Det er avgjørende med et godt og ryddig forhold til politikerne i kommunen. Særlig viktig er det at rådmann og ordfører arbeider godt sammen. Ordfører og rådmann har forskjellige roller og forskjellig ansvar. Ordfører er en politisk leder, mens rådmannen er øverste leder for alle ansatte i kommunen. Rådmannen har det administrative ansvaret for alt som skjer, og ikke minst for det som ikke skjer i kommunen.

Jeg vil sende en særlig takk til mine dyktige og konstruktive ansatte, som også tør å si ifra når det behøves. Sammen gjør dere Nesseby kommune til en utmerket kommune å jobbe og leve i. Dere takler store og små krise med menneskelig varme og faglig dyktighet. Dette er unikt og slett ingen selvfølge.

Jeg er også glad for å ha vært med på å bygge opp Nesseby til en veldrevet kommune. Det har skjedd store endringer siden jeg startet i jobben i 2002. Politisk og administrativt nivå i kommunen er mye endret. Mer ressurser er prioritert til å løse det unike oppdraget vi er satt til å løse. Nesseby kommune leverer tjenester til innbyggerne bokstavelig talt fra vugge til grav.

Unjárgga gielddas leat bálvalusat olbmuide riegeameis gitta hávdái. Dáppe leat gal muhtun oasis maiguin ođđa ráđdealmái ferte ain viidáset bargat buoridan dihte daid, muhto oppalohkái leat Unjárgga gielddas hirbmat buorit fáladagat ássiide.

Eai leat galle gieldda gos leat nuvttá mánáidgárdesajit, subsidierejuvvon skuvlaastoáige ortnet, geassebarggut nuoraide, ja subsidierejuvvon gielddalaš divvagat. Mii geavahit ollu resurssaid mánáide, nuoraide ja vuoras olbmuide.

Olmmošlohku lassána ja gielddas lea buorre ekonomii ja ekonomiiastivrejupmi. Mis leat Unjárgga gielddas konstruktii politihkkárat geat juohke jagi čadáhut buorre bušeahta proseassa maid mánaga eará gieldda livčče galgan oahppan mo dahkat. Mihttomearri lea maid ahte olmmošlohku galgá badjánit ja ođđa bargosajit ášahuvvot. Buori bealli lea go ollu nuorat válljejit hukset dálu gildii.

Unjárgga gielddas leat dál stuorra vejolašvuodát ja hástalusat go Stuorradiggi dál áigu mearridit ođđa gieldda struktuvrra. Galgá go Unjárgga gieldda časkiluvvot oktii siidaguoimmegielddain dahje eará gielddaiguin? Jos nu, guhtemuš gielddain (gielddaiguin)? Makkár váikkuhusaid mielddisbuktá dat Unjárgga servodaga viidáset ovdáneapmái? Jos mii válljet leat sierra gielddan oazžut go ain dálá ruhtadoarjagiid stáhtas? Lea go vejolaš bissut sierra gielddan jos ii leat doarvái ruhta doalahit daid fáladagaid maid lágat gáibidit ássiide? Jearaldagat leat mánaga ja don gii leat ássi fertet maid leat mielde gávdnat fástádusaid dasa.

Giitu mu oasis, mus leat leamašan mánaga buori bargojagi ráđdealbmán Unjárgga gielddas, ja lean ollu oahppan. Sávan lihkku ain viidáset!

Det er også noen forbedringsområder som den nye rådmannen må arbeides videre med, men i all hovedsak så leverer Nesseby kommune svært gode tjenester til innbyggerne.

Få eller ingen andre kommuner kan tilby gratis barnehage, subsidiert skolefritidsordning, sommerjobb til ungdom, subsidierte kommunale avgifter, tilskudd til å betale kommunale avgifter. Vi bruker mye ressurser på barn, unge og eldre.

Innbyggertallet øker og kommunen har god økonomi/ økonomistyring. Vi har konstruktive politikere i Nesseby kommune som hvert år gjennomfører en god budsjettprosess som mange andre kommuner kunne tatt lærdom av. Det arbeides også målbevisst arbeid med å øke folketallet og for å få etablert nye arbeidsplasser til kommunen. Det er positivt at så mange unge velger å bygge hus i kommunen.

Den største mulighet og utfordring Nesseby kommune står foran nå er Stortingets vedtak om ny kommunestruktur. Skal Nesseby kommune slå seg sammen med en eller flere nabokommuner? I tilfelle hvilke kommune(er)? Hva er så konsekvensene av dette for den videre utviklingen av Nesseby samfunnet? Hvis vi velger å forbli egen kommune får vi da beholde dagens rammeoverføringer fra staten? Er det mulig å være egen kommune hvis vi ikke har penger til å opprettholde det lovpålagte tilbudet til deg som innbygger? Spørsmålene er mange og du som innbygger skal få være med på finne svarene på disse.

Takk for mange fine og lærerike år som rådmann i Nesseby kommune. Lykke til videre!

Buoremus bargu mii gávdnoš!

"Težan mielas lea mus dat buoremus ja mávssoleamos bargu mii gávdnoš!"

Hilde barggai buohccedivššárin Unjárgga gielddas, muhto lea dál váldán čalbmeadnioahpu. –Mu mielas lea nu buorre ássat Unjárggas ja lohkgaohten čalbmeadnin ja jurddašin áiggi mielde árbet dán virggi Unjárggas. Ja fáhkka lei ge virgi rabas olu árát go ledjen gáddán.

Su bargodilálašvuohta dál lea 50% Unjárggas/Deanus ja 50% Girkonjárgga buohcceviesus. Dasa lassin bargá son guktii jagis Norrlands universitetssjukhusas Ruotas. –Unjárggas lea buorre bargat, muhto jus galgá doalahit gelbbolašvuoda ja oahppat olbmui geat guhkká leat bargan, de ferte vuolgat johtit. Ruotas leat hui ollu seammalágan njuolggadusat maiguin Norgga Dearvvašvuohta maid sáhtá ávkkástallat.

Váikko mii ássat Unjárggas, de galget nissonat, ležžet dal nuorra dahje boarrásat nissonat oazžut nu buori fáldadaga go vejolaš. –Mun in bargga dušše áhpehis nissoniiguin, muhto maiddá nissoniid dearvvašvuodain muđui, nugo prevenšuvdnabagadallamat ja gynekologalaš iskamat.

Eanáš áiggi son golaha bargui ja bearrašii, aidna astoáiggedoaimmat leat sisbandy ja lohkat girjjiid-fágallitteratuvra girjjiid!. –Diimmá mun ožžon Jo Nesbø girjji, muhto in leat velá astan dan lohkat. Soaitá mun logan dan go diláiduvan...

Den beste jobben som finnes!

"Jeg føler at jeg har den beste og mest givende jobben som finnes!"

Hilde jobbet som sykepleier i Nesseby kommune, så videreutdannet hun seg til jordmor. –Jeg trives jo så godt i Nesseby at jeg begynte å studere med en langsiktig plan om og etter hvert arve jobben som jordmor i Nesseby. Så ble jobben ledig tidligere enn ventet.

Hun jobber nå 50% i Nesseby/Tana og 50% på Kirkenes sykehus. Dessuten jobber hun to ganger i året på Norrlands universitetssjukhus. –Det er flott å jobbe i Nesseby, men skal man opprettholde kompetansen og lære fra mer erfarne i yrket, så må man litt ut i verden. Sverige har veldig like retningslinjer som er lett overførbart til Helsevesenet i Norge.

Hilde deattaša Einar Hansena čoavjji / Hilde sjekker magen til Einar Hansen

Hun er opptatt av at selv om man bor i Nesseby, så skal kvinner i alle aldersgrupper få et så godt tilbud som mulig. –Jeg arbeider ikke bare med kvinner i forbindelse med graviditet, men også med kvinnehelse deriblant prevensjonsveiledning og gynekologiske undersøkelser.

Yrket og familien tar mesteparten av tiden hennes, det eneste hun rekker av hobbyer er innebandy og boklesing.

–Ja, det går mest i faglitteratur! Jeg fikk en Jo Nesbø bok i fjor, men jeg har enda ikke fått tid til å lese den. Kanskje jeg får tid til den i løpet av året.

*Čállán/tekst: Bent Johansen
Govva/foto: Bent Johansen*

Borespirekoordinator Saga Svavarsdottir

Budardalur lea Saga mánnávuodaruoktu, uhca giláš Oarje-Islanddas. –Báiki muittuha veahá Vuonnabađa go Budardalur lea vuotnabahta ja doppe ássat sullii seamma ollu olbmot. Earuhussan lea go dáppe lea soahkevuovdi.

Sus lea Master biologiijas, ja Bioforsk leamašan su bargoadi Tromsøsas gos lea earret eará doaimmahan dákkár barggu; sáivaguolit ealáhussan, biebmoguolit ja mátkkealáhusain. Son lea maid bargan Svalbarddas Polarinstituhtha ovddas gos dutkanbargu leamašan mearralottit ja jieknaguovža. ”Geasseluopmu” gártáge Svalbarddas gos joatká dutkanbarggu. Su mielas lea buorre beassat olggos kontuvrras.

Saga liiko leat olgun, ja lea ge mannan dálvve čuoigan ja oggon. Dál son illuda fas čakčii, go áigu vuosttas háve eallinagistis dollehit ealgabivdui muhtun báikkálaš bivdojoavkku fárrui.

Historjjálaš maid lea šaddan oanehis áiggi Unjárggas. Son lea vuosttas nisu Unjárgga gieldda buollinveagas. Gieskat lei son mielde buollinčáskadeamis go muhtun stohpu bulii gutnan Gorgnetagas. –Lihkus ii bártášuvvan oktage olmmoš, de nu issoras dramáhtalaš ii lean gal, muhto ohppen gal oalle ollu.

Rovviltkoordinator Saga Svavarsdottir

Saga kommer fra Budardalur, en liten bygd på vestsiden av sagaøya Island. –Budardalur ligner faktisk litt på Varangerbotn. Den er innerst i en fjord, og med omtrent like mange innbyggere. Den største forskjellen er alle trærne her.

Saga Svavarsdottir

Hun er utdannet til Master i biologi, og har jobbet for Bioforsk i Tromsø med blant annet innlandsfisk som næring, oppdrett og turisme. Hun har også jobbet på Svalbard for Polarinstituttet der hun forsket på sjøfugl og isbjørn. Årets ”sommerferie” blir på Svalbard for å jobbe videre med dette. –Det skal bli godt å komme seg litt ut fra kontoret, synes hun.

Saga er interessert i natur- og friluftsliv, og har kost seg med skigåing og isfiske i vinter. Hun gleder seg også til høsten. Da skal hun være med på sin første elgjakt med et jaktlag fra kommunen.

På kort tid har hun dessuten klart å bli historisk i Nesseby. Hun er den første kvinnen i Nesseby kommunes brannvesen. Hun var nylig med på sin første brannutrykning, da en bolig i Meskelv brant ned. –Det var heldigvis ingen personskader, så det var ikke så veldig dramatisk, men likevel veldig lærerikt.

*Čállán/tekst: Bent Johansen
Govva/foto: Bent Johansen*

Giellastivra juolludii ealáhusdoarjagiid 2013

Næringstilskudd gitt av Kommunestyret 2013

Prošakta namma/Prosjektnavn	Doarjaga ožžo/Støttmottaker	Supmi/Beløp
Doarjja viidásat ovddidit/buoridit mátkkealáhusbuktagiid / Tilskudd til videreutvikling av reiselivsprodukt	Edgar Olsen	150 000
Doarjja divodit Unjárgga girku jna. / Midler til vedlikehold av Nesseby kirke m.m.	Unjárgga girkolaš ovttasráđđi / Nesseby kirkelige fellesråd	95 000
Gielladaid gaskasaš regionála ealáhusovttasbargu / Regionalt nærings samarbeid mellom kommuner	Indre Finnmark Utviklingsselskap	200 000
Eanaikkadeamit - ealáhusareálat Vuonnabađas / Grunnundersøkelser - næringsarealer Varangerbotn	Unjárgga gielda / Nesseby kommune	254 000
Doarjja ásaht ealáhusdoaimma. / Støtte til etablering av næringsv.	Svalehus Finnmark AS	90 000
Ovdaprošakta ásaht ealáhusvisti Vuonnabahtii / Forprosjekt for næringsbygg i Varangerbotn	Varanger utvikling AS	30 000
Márkanfievrridit duodjebuktagiid / Markedsføring av duodje produkter	Berit Mienna	7 000
Ásaht Unjárgga ealáhussearvvi / Opprettelse av Nesseby næringsforening	Nesseby næringsforening	18 000
Márkanfievrridit loddeturismma - loddemerkenprošakta / Markedsføring av fugleturisme - Ringmerkingsprosjekt	Destinasjon Varanger	15 000
Váldoprošakta vánddardeapmi / Hovedprosjekt vandring	Destinasjon Varanger	30 000
Helsa Opp	Varanger Ballklubb	30 000
Oastit Dálu nr.1 Atnu nr.12 veajetšaddadanrusttet / Kjøp av Gnr. 1 Bnr. 12 for smoltanlegg	Unjárgga gielda, plána- ja ovdánahttinossodat / Nesseby kommune, plan- og utviklingsavdelingen	155 298
HMS- prošakta boazodoallu - Ovdaprošakta / HMS-prosjekt reindrift - Forprosjekt	Jan Ivvar Smuk	30 000
Doarjja 2013 VAKE / Tilskudd til VAKE 2013	Varanger Kite Club	15 000
Ođđasit jorgalit/gilvit eatnamiid / Nydyrking	Sindre Asser Netland Nilssen	123 580
Doarjja oastit tráktora / Tilskudd til kjøp av traktor	Arild Wiltmann Kero	50 000
Oastit eanabiđgen/dássen mášiinna / Investeringsprosjekt jordfres	Arild Wiltmann Kero	44 170
Ođđasit jorgalit/gilvit eatnamiid / Nydyrkingstilskudd	Arild Wiltmann Kero	81 831
Luondduárbi ávkin 2013 / Naturarven som verdiskaper 2013	Varanger næringscenter	100 000
Sum		1 518 879

Dikšun- ja fuolahan doaibmajodiheaddji

2013 rájes leamašan Toril Vara dikšun- ja fuolahusa sadjásaš doaibmajodiheaddji. Dán virggis doaibmá velá jagi, ovdalgo fas manná ruovttuluotta buohccedivššárin mii lea su fásta virgi.

Toril lea bajásšaddan ja ássan Máttá-Várjjagis measta olles eallinagis, muhto lea álo dovdan gullevašvuoda Unjárgga gildii ruohttasiiddis dáfus. Ássanguimmiinis gii lea Stuorruvuonlaš, soabadeigga fárret ruoktot Stuorruvunnii, Unjárgga gildii.

Soai osttiiga uhca visttáža Stuorruvuonas ja ásaiga viššalit doppe, muhto go su ássanguoibmi Johnny Store fidnii barggu Čáhcesullos ja ieš ge oaččui barggu dearvvašvuodaguovddáži, de *Toril Vara* soai fárriga deikke oalát. Dál lea visttáža báldii ceagganan ođđa ássanviessu.

Loaktin

-Loavttán áiggi hui bures Stuorruvuonas ja ferten rápmot iežan erenoamáš šiega ja buorredáhtolaš siidaguimmiid, muitala son Gielddaságáide. –Moai liikojetne johtit luodus ja maiddái meahcástaddat, de dan dáfus lea Unjárgga gielddas buorre ássat.

Barggus son loaktá áiggi bures ja ángiruššá dasa ahte son ieš ja buhcciidsiidda bargit ovdánit fágalaččat.

Go dáppe leat nu ollu sámegielhállis pasieanttat, de su mielas lea oalle dehálaš ahte bargit berrejit hállat goittotge váhášge sámegiela singuin. –In mun oaivvil dan ahte buot bargit galget oahppat sámegiela, muhto buohkat galggašedje máhttit cealkit juohkebeaivválaš sániid nu go: ”Buorre beaivi” ja ”Báze dearvan” sámegillii. –Livčče buorre jus omd. Isak Saba guovddáš sáhtášii rahkadit sámis – dárus sátnegirjjáža maid bargit sáhtášedje geavahit veahkkeneavvun barggus.

Virksomhetsleder for pleie- og omsorg

Toril Vara har vært ansatt som vikar for virksomhetsleder for pleie- og omsorg siden 2013. Hun skal ha denne stillingen i enda ett år til, så vil hun gå tilbake til sin opprinnelige stilling som sykepleier.

Toril er oppvokst og har bodd i Sør-Varanger mesteparten av sitt liv, men har bestandig følt en tilknytning til Nesseby kommune, siden hun har familie her. Så fant hun seg en samboer fra Karlebotn, og de fant ut at de ville flytte til Nesseby.

De bygde seg først en hytte i Karlebotn, og brukte den mye, men da samboer Johnny Store fikk seg jobb i Vadsø og hun fikk jobb i Nesseby, så flyttet de hit for godt. Nylig har de bygd hytten om til bolighus.

Trivsel

-Jeg trives veldig godt i Karlebotn, og må bare skryte av mine fantastiske naboer, sier Toril til Kommunelytt. -Vi er veldig glad i friluftsliv og da er Nesseby kommune en perfekt kommune å bo i.

Hun trives også godt i jobben og er opptatt av fagutvikling for seg selv og de andre ansatte på sykehjemmet.

Siden de har mange samisktalende pasienter, så mener hun det er viktig at de ansatte bør kunne snakke litt samisk til dem. -Jeg mener ikke at alle ansatte skal lære seg samisk, men alle bør kunne si dagligdagse ord som ”God dag” og ”Ha det bra” på samisk. -Det ville vært fint om noen, for eksempel Isak Saba senteret kunne lagd en liten ordbok med samiske ord de ansatte kunne bruke som hjelpemiddel i arbeidet.

*Čállán/tekst: Bent Johansen
Govva/foto: Bent Johansen*

Sámediggi ođđa kontuvrrat Sametingets nye kontorer

Sámediggi ođđa kontuvrrat devdet olles Ishavssentera oarjeoasi Vuonnabađas ja almmolaš rahpan lei geassemánu gaskkamuttus. Dalle leahkkasedje uvssat gussiid várás ja duođaid bohte ollu olbmot geahččat daid ođđa ja čába lanjaid ja maiddái juhkat gottákáfe. Bargit fárrejedje jo njukčamánu Ishavssenteretii, muhto easkka dál leat buot sajis.

Sámediggi válljii fárret Ishavssenteretii go VSM:s gáržogodii sadji. Sámedikke politihka lea ahte sin geaid virgáidit besset válljet gos háliidit bargat, ja Sámedikke kontuvrraide Vuonnabađas válljejit olusat álgit.

Sámediggi láigoha dál 20 kontorsaji Ishavssenteretis. Nuppi gearddis lea vuogas boradansála ja stuorra čoahkkinlatnja. Sámediggi ásašii Sámi kulturmuitoráđđái kontuvrraid Vuonnabahtii man mieldel čuvvo vihtta – guhtta bargosaji. Dál leat 14 bargi geat gullet Sámedikki iešguhtege ossodagaide. Sámediggi lea dát nubbi stuorámuš bargosadji Unjárgga gielddas, ja ain lassánit bargosajit. Borgemánuš boahká fas ođđa bargi.

Sametingets nye kontorer som opptar hele vestsiden av Ishavssenteret i Varangerbotn, hadde offisiell åpning i midten av juni. Da åpnet de også dørene for publikum. Forbausende mye folk strømmet til for å ta de nye flotte lokalene i nøyere ettersyn, og for å spise kake. De ansatte flyttet til Ishavssenteret allerede i februar, men først nå er alt på plass og klart for framvisning.

Sametinget valgte å flytte fra Varanger Samiske museum til Ishavssenteret da plassen ble for liten der. Sametingets politikk er at de som blir ansatt kan velge hvor de vil jobbe, og Sametingets kontorer i Varangerbotn er populære.

På Ishavssenteret har de nå fått tjue kontorer. I andre etasje har de en flott spisesal med utsikt vestover og et stort møterom. Sametinget i Vangerbotn begynte med kontorer for Samisk kulturminneråd og 5-6 ansatte, men nå har de fjorten ansatte i de fleste av Sametingets avdelinger, og er Nessebys nest største arbeidsplass etter kommunen. Fortsatt vokser de. Allerede i august får de en ny kollega.

*Čállán/tekst: Bent Johansen
Govva/foto: Bent Johansen*

Sámediggebargit leat hui duhtavaččat ođđa kontuvrrain. / Sametingets ansatte er storfnøyd med sine nye kontorer.

Vázzin ja sykkelgeaidnu Vuolle-Njidggus Vuonnabahtii

Nugo buohkat jo leat oaidnán, de lea vázzin ja sykkelgeainnu vuosttas huksenceahkki barggut jo buorre muttus. Barggut leat ain cegget ea.ea, LED-čuovga stállemasttaid miehtá dan ođđa geainnu, earret gielddageidnui mii manná ráđdevistti meattá. Bargoplána mielde galgá asfálta biddjot borgemánus.

Unjárgga gielda lea ovtta Stáhta Geaidnodoaimmahagain goivon geaidnoguora ja bidjan ođđa 160 mm čáhcebohcciid gitta Vuonnabahtii ja seammás bidjan čáhcejohtulasiheaddji Njidgui. Ođđa čáhcebohccit bohtet boares 110 mm. čáhcebohcciid sadjái ja dat galget sihkkarastit buoret čáhcedeattu ja eanet čáhceboadu go ođđa ásodatbáiki ásahuvvo Alloaivái.

Šaldi badjel Vuonnabahjoga, ceahkis 2 lea dál fálas (anbudas). Vuonnabahjohka gáddi lea eanáš láiráeana ja amas johttát, de ferte bidjat kulvert ja dasa gehppes deavdaga (glasspellets). Bargu álggahuvvo čakčat. Vázzin ja sykkelgeaidnu galgá leat ollásit gárvvis 2015 gida.

Gang og Sykkelstien fra Vesterelv til Varangerbotn

Som de fleste har observert er man kommet godt i gang med første trinn av gang og sykkelstien. Det gjenstår fremdeles en del arbeid, bl.a. skal det settes opp stålmaster med LED-lys på hele strekningen, unntatt langs den kommunale vegen ved rådhuset. Asfaltering skal, iflg. fremdriftsplanen, bli gjennomført i august måned.

Nesseby kommune har, i et samarbeid med Statens Vegvesen, lagt ned nye 160 mm vannledninger langs vegen fram til Varangerbotn samtidig som man anlegger en trykkforsterker i Vesterelv. Disse vannledningene skal erstatte de gamle vannrørene på 110 mm, og skal sikre bedre trykk og større kapasitet ved en utbygging av nytt boligfelt mot Nyborg.

Overgangen over Hildurbekken

Trinn 2, er nå ute på anbud. Grunnforholdene ved Hildurbekken er vanskelige og består av mye leire. For å unngå utglidning skal det legges en kulvert med lettfylling (glasspellets). Arbeidet med kulverten vil ventelig bli igangsatt i løpet av høsten. En regner med at hele gang- og sykkelstien er ferdigstilt til våren 2015

Smávvagielddat fuolahit buoremusat boaresolbmuid

Unjárgga gielda lea 3. buoremussan Tromssa ja Finnmárkku gielddain fállat institušuvdna- ja ruoktobálvalusaid olbmuid guđet leat boarrasat go 80 jagi. Dušše Porsángu ja Fálesnuorri leat veaháš buoret.

Fálaldagain 68,5% lea Unjárgga gielda olles riika gielddaid gaskkas buoremusaid searvvis fállat institušuvdna- ja ruoktobálvalusaid olbmuid guđet leat boarrasat go 80 jagi.

Nuppi geahčen tabealla leat Hammerfesta (47,6), Várggát (46,8%) ja Bearalváhki (41,8%).

Dás oaidnit ahte buorit bohtosat leat bálkán go vuoruheimmet buoridit fálaldagaid gieldda boarrasat olbmuid.

Småkommuner scorer best på eldreomsorg

Nesseby kommune er den 3. beste kommunen i Troms og Finnmark på å gi institusjonsplass og hjemmetjenester til sine innbyggere over 80 år, kun passert av Porsanger og Kvalsund kommuner.

Med et tilbud på 68,5% er Nesseby kommune blant de beste i landet på tilbud om institusjonsplass og hjemmetjenester til sine innbyggere over 80 år.

I motsatt ende av tabellen finner vi Hammerfest (47,6), Vardø (46,8%) og Berlevåg (41,8%).

Dette viser at satsingen vi har gjort i forhold eldreomsorg nå begynner å gi positive utslag, og vi gir et bedre tilbud til vår eldre befolkning.

Čállán/tekst: Odd-Arne Dikkanen

Várjjat Sámi musea lea ožžon buoret saji

Cuoŋománu 1.beaivve fárrejedje Vuonnabada Sámediggeossodaga bargit odđa kontuvrraide Ishavssenterii .

Kontursajit Várjjat Sámi Museas gárte menddo gáržžit ja Unjárgga gielda ii sáhtán šat eambbo viiddidit museavistti. Várjjat Sámi Musea ja Deanu ja Várjjat Museasiidda hálldahus (DVM) gosa VSM maid gullá, leat váldán badjelasas guorus lanjaid Ishavsentera oarjebealoasis.

Museas lea dál buorre sadji, erenoamážit vuorkásadjedárbuid leat čovdán ja mii leat dál hui duhtavaččat. Deanu ja Várjjat Museasiidda direktевра ja hálldahus leat fárren eret

musea girjerádjosis ja dál lea sis kontuvra ovddeš sámediggeoasis. Dáppe lea maid direktevrra mielbargi kontuvrra ja kontuvrrat gaskaboddosaš prošeaktabargiide.

Museas lea maid dál sierra govvalatnja ja latnja gos sáhtá govvet dávviriid, skánned, digitaliseret ja bargat govaiguin. Mis lea maid odđa dávvirlatnja gos váldit vuostá dávviriid, buhtistit ja dikšut daid nu ahte sáhtá doalvut vuorkámagasiidnii. Eanemus duhtavaš lean go mis dál lea nu stuorra lágersadji. Dál sáhttit daid ollu čeahkinlatnjastuoluid čorget eret čeahkinlanjas lágerii ja museabuvda lea maid ožžon lágersaji dastán lahka buvda.

Čájáhusmonterat maid leat rájadan Stuvoravuoas leat dál ožžon sierra lanja museai. Seammá leat reaiddut ja ávdnasat maid ovdal leat vurkkodan duoppil dáppil. Biergasat mat eai galgga vurkkoduvvot vuorkámagasiinnas leat sirdán magariinnas eret, čáhkken dihte saji vuorkádávviidda mat bohtet sisa.

Varanger Samiske museum har fått større plass

1.april flyttet Sametingets avdeling i Varangerbotn, med sine ansatte til Ishavssenteret og større lokaler.

Det ble for trangt til en voksende avdeling, og Nesseby kommune kunne ikke lenger bygge ut museumsbygget. Varanger Samiske Museum og administrasjonen i Deanu ja Várjjat museasiida/Tana og Varanger museumssiida (DVM), som VSM er en del av, har overtatt de ledige lokalene i vestfløyen.

Museet har endelig fått en løsning på plassprobleme-

ne, særlig lagerkapasiteten og behovet for spesialrom, og er veldig fornøyd med ordningen. Direktøren og administrasjonen for DVM har flyttet ut av museets bibliotek til eget kontor i den tidligere sametingsfløyen. Her er også

kontor for direktørens medarbeider, og prosjektkontorer til midlertidig ansatte.

Museet har også fått på plass et eget fotorom, som brukes til fotografering av gjenstander, skanning og digitalisering av foto, og til å bearbeide og jobbe med fotografier. Det er også etablert et gjenstandsrom til mottak av nye gjenstander, der man kan rense og behandle gjenstandene før de tas inn i gjenstandsmagasinet. Aller størst lykke har kanskje den nye lagerkapasiteten gjort! Nå kan møteromsstoler (som det finnes mengder av) lagres på lager og ikke i møterom sammen med møtet, og museumsbutikken har fått nærlager som ikke er så skrekkelig langt unna butikken.

Utstillingsmontre har nå plass inne i museets arealer, og ikke i Karlebotn, så man slipper å kjøre flere mil årlig for å hente og bringe dem til museet, og verktøy og materialer som har vært stukket inn litt her og litt der har fått eget rom. Saker som ikke skal lagres på gjenstandsmagasinet er flyttet ut av magasinet, slik at det er frigjort kapasitet til å ta i mot flere gjenstander.

*Čállán/tekst: Mia Krogh
Govva/foto: Bent Johansen*

Betten/Jensaas bearaš./Familien Betten/Jensaas. Gurut bealde/Fv. Maria, Jumi, Jørgen ja/og Aino.

Guhkes áigái eai leat Unjárgga gildii ceagganan nu ollu ođđa visttit go dál. Huksendoaimmaid sivva lea maid go gielda válljii ásuiduhttit báhtareddjiid ja daidda hukset dáluid, muhto olu Unjárgga bearašolbmot huksejit maid alcceseaset ođđa visttiid. Gielddasáгат leat galledan Betten/Jensaas bearraša, ja jearrat manne soai huksiiga ođđa viesu.

-Moai finaime geahččamin moadde vistti, muhto munno mielas ledje dat menddo smávvat dahje ean lean muđui duhtavaččat visttiin. Moai háliideimme ássat dakkár báikkis gos mánáguovttos gávdnaba duhkoraddanskihpariid. Go ean gávdnan dakkár báikki ja vistti, de jurddašišgođiime hukset ođđa álui, dadjá Jørgen.

Jørgen Betten ja Maria Jensaas huksiiga ođđa vistti Bergveien:ii Njiđgunjálmis, ja fárriiga ođđa vistái mannan dálvvi. Visti gal lea gárvvís, muhto leat veahás čorgenhommat šiljus.

-Go don ieš hukset vistti, de oaččut dan aiddo nu mo ieš háliidat. Dát visti lea huksejuvvon modifiserejuvvon suoma plánačovdosa vuodul. Das eai leat feaskárat, muhto dan sadjái lea 20 kvm sturrosaš latnja gosa šiehttada buot dávviriid, ja garaša velá visttis gitta. – Jo, dat gal lea measta liiggás, muhto dálvit ávkkálaš, oaivvilda Jørgen. –Dasa lassín oainnán mánnávuoda ruovttubáikán Nyborgga.

Det har blitt bygd, og det bygges flere boliger i Nes-seby kommune enn det har blitt gjort på lenge. Mye av byggeaktiviteten skyldes at kommunen har valgt å ta imot flyktninger, og trenger bosted til dem, men også mange familier bygger sin egen bolig. Kommunenytt har besøkt familien Betten/Jensaas, som er en av disse, og lurt på hvorfor de valgte å bygge nytt.

-Vi var jo å så på noen hus, men enten så var de for små, eller så hadde de feil planløsning, og vi ville vel helst bo på en plass hvor ungene kunne finne lekekamerater. Ettersom vi ikke kunne finne et slikt hus på boligmarkedet, kom tanken på å bygge, sier Jørgen. Jørgen Betten og Maria Jensaas har bygd et nytt hus i Bergveien på Vesterelvneset, og flyttet inn i vinter. Selve huset er ferdig, men det gjenstår enda litt arbeid på tomta.

-Når man bygger sitt eget hus, så får man det jo akkurat slik man vil ha det. Dette er bygd etter en modifisert finsk planløsning. Det har ingen korridorer, men har istedenfor en 20 kvm stor bod med hengekøye og plass til ”alt”, og det har garasje integrert i huset. –Ja, akkurat det er jo litt råflott, men veldig fint om vinteren, mener Jørgen. –Dessuten ser jeg ”hjem” til Nyborg herfra.

*Čállán/tekst: Bent Johansen
Govva/foto: Bent Johansen*

Ođđa bargosajit Unjárggas

Finnmark rein A/S lea ođđa fitnodat ja lea ásahan golbma hálldahuslaš bargosaji Unjárgga gildii. Dát ođđa fitnodat lea okta daid Norgga stuorámus kvalitehta bohccobiergolágideddjiin. Fitnodaga váldokontuvrra lea Vuonnabađas, Finnmárkkus, ja dáppe barget sullii 50 olbmo alimus njuovvanáigodagas.

Dál rahkadit, buvttadit ja vuovdit iešguđetgelágán bohccobiergobuktagiid. Ulbmil lea čuovvut sámi árbevieruid ja ávkkástallat olles gorudiin, oaloldávttis biehčamii bálkeskeahtá maidege. Johan Buljo muitala Gielddasagaide ahte muhtumat oasttašivčče velá sarvá guoccagiid/vuolledábiid.

Nye arbeidsplasser i Nesseby

Finnmark rein A/S er et nystartet firma som har etablert tre nye administrative arbeidsplasser i Nesseby kommune. De er en av Norges nye og største leverandører av kvalitetsmat fra rein. Selskapet har hovedkontor i Varangerbotn i Finnmark og sysselsetter ca. 50 personer i høysesong.

Nå utvikler, produserer og selger de reinprodukter av forskjellige slag. De har som mål å følge gamle tradisjoner med og bruke hele dyret fra mule til hale, uten å kaste noe. Johan Buljo kan fortelle til Kommunenytt, at noen til og med har vist interesse for reinoksens kjønnsorgan.

Čállán/tekst: Bent Johansen

Duhkoratta!

Mis lea 10 jagi ávvudeapmi Isak Saba guovddáža doaimmas Duhkoratta! 9.9.14.

Mii ávvudit rabas beivviin olggobealde Isak Saba guovddáža ja bovdet buohkaid boahtit min ávvudeapmái geat leat oasálastan

Duhkoratta! doaluin dain 10 jagiin.

Duhkoratta!

Mis lea 10 jagi ávvudeapmi Isak Saba guovddáža doaimmas Duhkoratta! 9.9.14.

Vi har 10 års jubileum på Isak Saba senterets aktivitet Duhkoratta! 9.9.14.

Vi feirer dagen utenfor Isak Saba senteret og inviterer alle som har deltatt på Duhkoratta! iløpet disse 10 årene til å komme å delta i feiringen.

Ođđa mánáidgárde- ossodat

Unjárgga gieldda áigu hukset ođđa mánáidgárdeossodaga Bajáššaddanguovddáža báldii. Visti šaddá Bajáššaddanguovddáža máttanuortta (-ovstán) bealde.

Teknalaš ráđdeaddi Oddleif Nilsen dadjá ahte Unjárggas riegiidit nu ollu mánát ahte mánáidgárdi lei bágggu viiddidit ja dán háve áigut cegget visti-modulaid, nu ahte huksenbargu manná johtileappot.

Ii leat velá mearriduvvon goas huksenbarggut álget ja goas visti lea gárvvis, muhto doaivva lea ahte visti lea gárvvis 2015 jagi álggus.

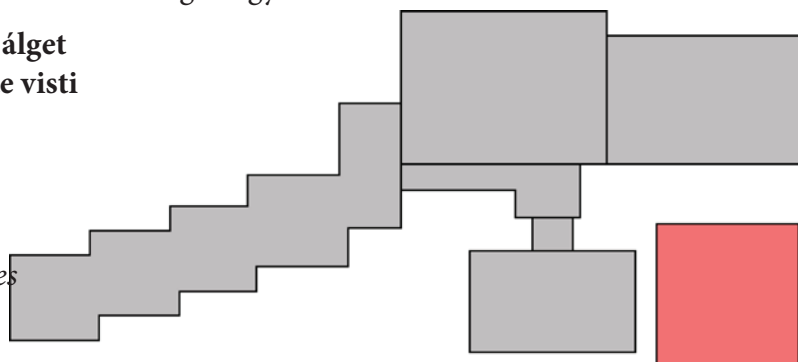
Oahppogáldu tevdnegat badjin oaidnit. Rukseš ivdni lea ođđaseamos visti. / Skisse av Oppveksenteret sett ovenfra. Nybygg i rødt.

Nytt barnehagebygg

Nesseby kommune skal bygge en ny barnehageavdeling i tilknytning til Oppvekstsenteret. Dette blir et bygg på sørøstsiden av Oppvekstsenteret.

Teknisk rådgiver Oddleif Nilsen sier -Det ble jo produsert så mange onga i Nesseby at behovet for en større barnehage ble prekær. Vi har denne gangen satset på en modulbasert løsning på bygget, så byggetiden blir kortest mulig.

Ting er enda litt usikre i forhold til byggestart og ferdigstillelse, men kommunen håper på at bygget står ferdig i begynnelsen av 2015.

Kaleandar 2015 Kalender 2015

Isak Saba guovddáš lea ráhkadan kaleandara 2015. Govat kaleandaris čájeht Unjárgga báikkiid govviduvvon girdis geassit 1963. Govaid leat Fjellanger Widerøe govven, ja dál leat Várjjat Sámi Musea vuorkkás.

Kaleandara 2015 vuovdit Vuonnamárkanis 30.08.2014, ja máná lea vejolaš oastit kaleandara Isak Saba guovddážis, Várjjat Sámi Museas, Varangerbotn Servicesenteris (Esso) ja COOP buvdas Vuonnabađas. Kaleandar máksá kr. 100.

Til Isak Saba senterets kalender for 2015 er det valgt ut flyfoto tatt i Nesseby kommune sommeren 1963. Bildene er tatt av Fjellanger Widerøe, men eies nå av Varanger Samiske Museum.

Kalenderen vil bli solgt på Vuonnamárkanat den 30.08.14, deretter kan den kjøpes på Isak Saba senteret, Varanger samiske museum, Varangerbotn Servicesenter og COOP i Varangerbotn. Pris kr. 100.

Ceavccageadgi Digitalguide

Várjjat Sámi Musea lea manimus jagiid álggahan ollu prošeavttaid gaskkustan- ja seailluhan dihte Ceavccageadgge erenoamáš kulturmuittoguvllu. Dáppe leat muhtun daid riggáseamos ja eanemus erenoamáš kulturguovlluin Skandinavia gos gávnnat eanet go 10 000 jagi boares ássanguovllu mearkkaid. Okta hástalus leamašan olbmuid/gussiide fállat dohkálaš diehtjuohkima ja ofelastima. Dán oktavuodas biddjo Digitalguide ávkkálaš ja oddaáigásaš veahkkeneavvun mii ovdanbuktá sámi kulturárbbi gelddolaš ja berošteaddji vuogi mielde gussiide.

Digitalguide muitala mo jiekna suddat ja eana loktanii, ja mat leat gávdnon go leat roggan, ja gullat maid sámi kultuvrra ovdáneami birra ja guovllu muitalusaid ja máidnasiid. Dás leat maid boarráset ja nuorat ruovdeáiggi rájes ássansajit maid leat rekonstrueren digitálalaččat.

Guide/ofelaš lea ráhkaduvvon dan láhkái ahte galgá leat álki doppe navigeret, go kulturhistorijá galget nu olusat go vejolaš beassat gullat. Mii doaivut maid ahte nuorat/skuvlamánát beroštit dás, ja sáhtta geavahuvvot oahpaheami oktavuodain.

Mo gávdná Digitalguide?

Geassit sáhttet olbmot geat galledit Ceavccageadggonet museabálvvás neahttabreahtta, mas lea digitalguide gos dieđut leat vižžon gárvásit.

Ceavccageadgi/Mortensnes Digitalguide

Várjjat Sámi Musea/Varanger Samiske Museum har de siste årene initiert flere prosjekter for å ivareta formidlingen og skjøtselen av det unike kulturminneområdet Ceavccageadgi/Mortensnes. Det er et av de rikeste og mest særegne kulturminneområdene i Skandinavia, med spor etter mer enn 10 000 års bosetning. En av utfordringene har vært å gi de besøkende tilfredsstillende informasjon og guiding. Her kommer Digitalguiden inn som et nyttig og moderne hjelpemiddel, som på en spennende og engasjerende måte formidler samisk kulturarv til de besøkende.

Digitalguiden presenterer isens tilbaketrekning, unike utgravningsfunn, den samiske kulturens fremvekst og sagn og eventyr fra området. Her er også digitale rekonstruksjoner av boplasser fra eldre og yngre steinalder.

Guiden er utarbeidet med tanke på å være lett å navigere i, slik at kulturhistorien skal være enkelt tilgjengelig for de fleste. I tillegg håper vi at Digitalguiden vil fenge ungdom og skolebarn og kunne benyttes i skolesammenheng.

Hvordan få tak i Digitalguiden?

I sommersesongen kan besøkende til Ceavccageadgi/Mortensnes låne nettbrett med digitalguiden ferdig nedlastet hos museumsverten. Nettbrettet kan medbringes på vandringen i kulturminneområdet og/eller benyttes i museumsbyggets kafé.

Illustrašuvdna: Rekonstruerejuvvon boarráset ruovdeáigásaš ássansadji nu mo soaitá leat leamašan.

Illustrasjon: Rekonstruert boplass, slik den kan ha sett ut i eldre steinalder.

Neahttabreahtta sáhtta váldit fárrui go vánddarda kulturmuiguovllus dahje geahččat musea diehtujuohkima vistti kafeas.

Digitálaoahpisteaddji gávdno maid nuvtá Ipad Appan ja viežžá álkit App Store. Go čállá «Mortensnes» App Store ohcansajis, de boahká digitálaoahpisteaddji dáro – ja eangalas gillii. Čavčča rájes gávdna maid dán fáldalaga sámegillii.

Jus áigo geahččat oahpisteaddji Iphone:in dahje Android:in, mana App Store:ii dahje Google Play:ii ja viečča Adobe Viewer. Raba Adobe Viewer ja loggesisa dáinna namain: «mortensnesguide@gmail.com» ja pássasátni : «gjester». Viečča dasto giela maid háliidat digitálaoahpisteaddjis.

Digitalguidain lea vejolaš oazžut “ofelastima” kulturmuiguovllus manna dahje ovdal rahpanáiggiid maid, vaikko dalle maid go čohkkát báikkis, dahje leat eará sajiin máilmmis!

Digitalguiden finnes også som gratis App for Ipad og lastes enkelt ned i App Store. Ved å skrive «Mortensnes» i App Stores søkefelt kommer digitalguiden opp i norsk og engelsk versjon. Fra og med i høst vil digitalguiden også være tilgjengelig på samisk.

For å se guiden med Iphone eller Android, gå på App Store eller Google Play og last ned Adobe Viewer. Åpne Adobe Viewer og logg inn med brukernavn: «mortensnesguide@gmail.com» og passord: «gjester». Last deretter ned ønsket språkvariant av digitalguiden.

Digitalguiden gjør det mulig for besøkene å «bli guidet» gjennom kulturminneområdet mens man sitter hjemme i godstolen, utenom åpningstiden til museumsbygget på Ceavccageadgi/Mortensnes, til og med fra andre steder på kloden!

Čállán/tekst: Stine Rybråten

*Illustrašuvdna: Rekonstruerejuvvon Rissebávtevisi/-goahti nu go soaitá leat leamašan 2000 jagi o. Kr.
Illustrasjon: Rekonstruert Gressbakkenhus, slik det kan ha sett ut ca. 2000 f.Kr.*

«Ealáhus ja boraspiret Finnmarkkus»

Prošeakta "Ealáhus ja boraspiret Finnmarkkus" lea golbma jagi prošeakta mii galgá čalmmustahttit riidduid gaskal sávza- ja boazoealáhusaid, boraspiriid ja servodaga. Váldoulbmil prošeavttain lea unnidit vahágiid maid boraspiret dahket bohccuide ja sávzzaide ja dan láhkái binnudit riiddu gaskal ealáhusdoaimmaid ja boraspirehálddašeami. Dán ulbmila galgat olahit beaktilis, easttadeaddji ja riidováidudan doaimmaiguin, gelbbolašvuodabuoridemiin ja diehtujuohkin doaimmaiguin.

Čuovvovaš doaimmaid/áingiruššamiid galgat čadahit ollášuhttin dihte ulbmiliid:

1. Álggahit beaktilis, easttadeaddji ja riidováidudan doaimmaid.
2. Ásahit gielddaidgaskasaš boraspire bivdinserviida
3. Ásahit ja viidásit ovdánahttit báikkálaš boraspirebivdiid
4. Čielggadit lea go dárbu ásahit Guohtungeavahan prošeavtta Finnmarkku eanandoalus
5. Diehtujuohkin ja gaskkusteapmi boazoealáhussii, sávzzaealáhussii ja muđui álbmogii.

Prošeavttas leat guokte bargi, soai bargaba lágideaddjigieldain Unjárggas ja Porsággus. Jurdda dasa ahte ásahit lágideaddjigielddaid lea ahte prošeaktabargit galget lahka ulbmiljoavkkuid, nugo boazo- ja sávzzadolliid, gielddaid, organisašuvnnaid ja báikegottiid geaidda riiddut gusket. Boraspirelávdegoddi regiondna 8 lea prošeavtta eaiggát ja boraspirelávdegoddi ja Fylk-kamánni eanandoalo-, boazodoalo- ja birasgáhttenossodat stivrejit prošeavtta. Dasa lassin lea prošeaktii ásahuvvon referánsajoavku gos čuovvovačat leat mieldde; guohtunealáhusa áirasat, luonddugáhttenorganisašuvnna áirasat ja eará berošteaddji orgánat. Dát joavkkut leat ráđdeaddit stivrejovkui.

Prošeaktabargi Unjárgga gielddas, Saga Svavarsdottir, lea manimus áiggiid bargan mánga gelddolaš prošeaktabargguiguin.

«Næring og rovvilt i Finnmark / Ealáhus ja boraspiret Finnmarkkus»

Prosjektet "Næring og rovvilt i Finnmark" er et treårig prosjekt med fokus på konflikten mellom beitenæring, rovvilt og samfunn. Hovedmålsettingen med prosjektet er å bidra til å redusere skader fra rovvilt på beitedyr og på den måten bidra til å redusere konflikten mellom næringsutøvelse og forvaltning av rovvilt. Denne målsettingen skal nås gjennom effektive forebyggende og konfliktdependende tiltak, kompetanseoppbygging og informasjonstiltak.

Følgende aktiviteter/satsingsområder skal gjennomføres for å nå målene:

1. Iverksetting av effektive forebyggende og konfliktdependende tiltak
2. Etablering av interkommunale skadefellingslag
3. Etablere og videreutvikle lokale rovviltjaktmiljøer
4. Utrede behovet for et Beitebruksprosjekt i bufenæringen i Finnmark
5. Informasjon og formidling til utøvere av reinnæring, sauenæring og for øvrig befolkning.

Rein med Elektronisk bjelle.

Prosjektet har to årsverk og Nesseby og Porsanger kommuner har roller som vertskommuner for de to prosjektansatte. Tanken bak å rekruttere vertskommuner for stillingene er å få de prosjektansatte nærmere målgruppen som er først og fremst næringsutøvere med sau og rein, kommuner, organisasjoner og lokalsamfunn som er berørt av konflikten.

Prosjektet eies av rovviltnemnda i region 8 og styres av rovviltnemnda i samarbeid med Fylkesmannens landbruksavdeling, reindriftsavdeling og miljøvernnavdeling. I tillegg er det opprettet referansegruppe for prosjektet bestående av representanter fra beitenæringene, naturvernorganisasjoner og andre interesseorganer som

rådgivende organ til styringsgruppa.

Prosjektansatt i Nesseby kommune, Saga Svavarsdottir, har i det siste jobbet med mange spennende prosjekter. Ho har bl.a. hatt ansvar for utdeling og opplæring av e-bjeller (satellitt-sendere) til reindrifta.

Son lea ea.ea. boazodolliide juohkán ja oahpahan sin geavahit e-divggaid (satellihtta-sendáriid). Fylkkamánni lone e-divggaid boazodollui doaivun dihte ahte dát váikkuhit boraspire vahágiid ja duodaštit boazojápmima sivaidd. E-divggat sáddejitt dieđu interneahhtta bokte jus boazu heaitá lihkaeamis, ja dalle lea eaiggádis vejolašvuotta vuolgitt geahččat siva dasa manne boazu lea orrumin.

Prošeakta bargu leamašan dán dálvvi maid e.e. mo albasa luottaid guorrat, doaimmahan kursa mo beatnagiin ohcat ráđuid, ásahtit gielddaidgaskasaš boraspire servviid, oahpahit guovžaluottaid guorran -ekvipasja, galledit orohagaid/siiddaid, lonet radio-divggaid sávzaeaiggádiidda, jna.

Jus háliidat eanet dieduid, de gávnnat daidd dás; www.nrifi.no ja dieditt iežat áinnas ođasbrevii!

Rovdyrtatt reinkalv

Fylkesmannen låner ut e-bjellene til reindriffta med håp om at disse kan både redusere skader pga rovvilt samt øke dokumentasjon av dødsårsaker. E-bjellene vil sende varsling via internett hvis reinen slutter å bevege seg, da kan eieren raskt rykke ut.

Prosjektet har i vinter også jobbet med bl.a. å arrangere sporingsaksjon på gaupe, kurs i kadaversøk med hund, opprettelse av interkommunale skadefellingslag, utdanning av sporingssekvipasjer på bjørn, besøksrunder til reinbeitedistrikt/siidaer, utlån av radiobjeller til saueneinga m.m.

For mer informasjon se www.nrifi.no og meld deg gjerne på nyhetsbrevet!

Ossodatinšenevra ja buollinhoavda Johnny Skjerping

Johnny lea riegeádan ja bajásšaddan Lærdal gieldddas ja lea ássan ja bargan Lærdal birrašiiin dássáži. 2009 fertii vuolgitt barggu olis boazonjuovahakkii Unjárgii, ja nu son liikostii gieldii.

-Das manná leamašan mun dáppe luomus guktii jagis, ovdalgo ožžon dáppe fásta barggu ja fárrerjin deikke. -Eanemus geasuheaddji Unjárgga gieldddas lea dat erenoamáš meahcástan vejolašvuodát. Ja dasa lassin leat Unjárgalaččat hui smáđáhkes olbmot, dadjá son.

Johnnys lea viiddis bargoduogáš. Son lea bargan hukseninšenevran sihke priváhta ja almmolaš suorggis ja muđui leamašan teknalaš hoavdan ja buollin inšenevra ovdalgo bođii Unjárgga gieldii.

Johnny Skjerping

Avdelingsingeniør og brannsjef Johnny Skjerping

Johnny er født og oppvokst i Lærdal kommune og har bodd og jobbet i og rundt Lærdal i hele sitt voksne liv. I 2009 måtte han til Nesseby angående en jobb for reinslakteriet i Vesterelv, og forelsket seg i kommunen.

-Etter jobben med slakteriet var jeg på ferie i Nesseby to ganger i året, før jeg fikk meg fast jobb og flyttet hit. -Det som tiltrekker meg med Nesseby er det fantastiske friluftstilbudet, og så er jo nessebyværingene et veldig "triveleg folkeferd", sier han på bred Lærdalsdialekt.

Johnny har bred erfaring. Han har jobbet i både privat og offentlig sektor, hovedsakelig som bygningsingeniør, men han har også vært ansatt som teknisk sjef og branningeniør før han kom til Nesseby.

*Čállán/tekst: Bent Johansen
Govva/foto: Bent Johansen*

Kontakt oss!

Knut Store	Ordfører	40440501	PLAN, UTVIKLING OG STAB	
Ann-Jorid Henriksen	Konst. Rådmann	40440550	Tom Ivar Haukland	40440503
			Ann-Jorid Henriksen	40440550
HELSE			Oddleif Nilsen	40440527
HJELPETJENESTEN			Odd A. Dikkanen	40440542
Olaf Trosten	40440530		Ole Petter Skoglund	40440543
Astrid Johansen	40440532		Bente Levorsen	40440506
Liv-Randi Aune	40440536		Britt I. Olsen	40440504
Lillian Teigstad	40440535		Sten G. Olsen	40440507
Gøril Terese Davidsen	40440665		Jon Rami Andersen	46400303
Linn Muotka	40440534		Saga Svavarsdottir	40440541
Anja Sagen	40440537		Sinikka Sivho	40440551
Birgit Lansmann	40440533			
FAX Hjelpetjenesten	78958071		BIBLIOTEK	
			Frøydis Betten	40440554
LEGETJENESTEN			Torunn Smuk	40440553
Timebestilling	40440600		Kontor bibliotekbussen	40440554
Helsesekretær Grete Store	40440634		Bibliotekbussen	40440555
Helsesekretær Mette Beddari	40440600		Jørgen Betten	40440554
Helsesøster Heidi Jernsletten	40440633			
Jordmor Hilde Store	40440659		ISAK SABA SENTER	
Telefaks	78958041		Jane Juuso	40440546
			Signe Iversen	40440547
PLEIE- OG OMSORG			Signe Store	40440548
Toril Vara	40440662		Bent Johansen	40440549
Eirin Noste	40440641			
Lene J. Bergmo	40440640		TEKNISK	
Henrik Røyks	40440643		Johnny Skjerpung	40440525
Inga Pettersen Lindi	40440643		Eli Bomban	40440524
Leena Guttorm	40440648		Einar Hansen	40440517
Wenche Ellingsen	40440644		Øystein Eriksen	40440518
Hjemmesykepleie kontor	40440645		Helmer Bomban	40440520
Nina Beddari	40440652			
Sykehjemsavdelingen	40440644		OPPVEKSTSENTER	
Kjøkkenet	40440656		Berit R. Nilssen	40440509
			Dagmar Trane	40440571
FLYKTNINGETJENESTEN			Personalrom alle ansatte	40440572
Trine Askheim	40440663		Heidi T. Johansen	40440576
Bjørn Steinar Mathisen	40440666		Kjell-Harald Erichsen	40440570
			Kjell Roger Henriksen	40440521
TANNKLINIKK			Berit Noste	40440582
Timebestilling	78964470			
			BARNEHAGEN	
FYSIOTERAPEUT			Kirsten Hætta	40440580
Rune Løvås	40440655		Ragnhild Nilsen	40440584
			Gussa avdelingen	40440583
ØKONOMI			Njoammil avdelingen	40440584
Ibrahima Mboob	40440590			
Matti Dikkanen	40440595		Menighetskontoret	78958117
Erna Bergstø	40440591			
Kari Moan	40440594		Varanger Samiske Museum	41070050
Lise Bjørkli	Skatt	40440592		